Sadik Varer: Mesele ile ilgili bir yazıyı okurken, sosyalist dünyanın tarihsel ayıplarından biri saydığım, iç ilişkilerde ‘silahlı tasfiye’ geleneği üzerine yazmaya karar vermiştim. Derken, aklıma, bir dönem yayın kurulunda yer aldığım Devrim dergisinde yayınlanmış bir makale geldi. Makaleyi buldum. On yedi yıl önce, şimdi yazmayı düşündüklerimi yazmışız. Yazmışız, diyorum, çünkü makalenin altında iki kişinin imzası var; Yıldız Tan ve Yalçın Atabey. Ben, Devrim ve Emek Cephesi dergilerinde, siyasal hayata birlikte başladığımız ve talihsiz bir trafik kazasında yitirdiğimiz Yalçın Atabey mahlasıyla yazıyordum.

O makaleyi,

kısaltarak yeniden yayınlıyorum:

“ (…..) Uluslararası komünist hareketince yaratılan geleneğin olumsuz yanlarından biri, örgütsel iç süreçlerde ve örgütler arasındaki ilişkilerde açığa çıkan sorunların çözümünde ‘kılıç’ kullanmayı ‘meşru’ gören düşüncedir. Türkiye sosyalist hareketi bu düşünceyi de içeren bir mirası devraldı. Devralınan mirasın öyküsü oldukça uzun. Özetlemek gerekiyor. ‘Öykümüz’ iki bölümden oluşuyor. 1920’li yılların öncesindeki süreç boyunca yazılan birinci bölümün teorisi yoktur. Bu sürecin baskın karakteri, şiddet unsurunu dışlayan ‘tasfiye eylemleri’dir. Komünist partilerdeki iç

çelişkilerin çözüm yöntemi olarak tasfiyelere başvuruluyor, fakat tasfiyelerde ‘kılıç’ değil, komünistlerin başlıca iç ideolojik mücadele aracı sayılması gereken ‘kalem’ kullanılıyordu. 20’li yılların öncesinde Sosyalist Devrimciler’in beyaz teröründen yansıyan ve Lenin dahil diğer Bolşevik önderleri hedefleyen silahlı saldırılar ve bunun gibi birkaç örnek sayılmazsa, genel olarak sol içinde silahlı tasfiye örneklerine rastlanmaz. Bu durum, örgütsel iç süreçlerde de geçerlidir. Bu konuda, Bolşeviklerin örnek bir tutum sergilediklerini söyleyebiliriz. Mutlak bir gizlilik gerektiren ayaklanma kararını, ayaklanmadan önce kamuoyuna açıklayan Zinovyev ve Kamanev’e karşı bile şiddete başvurma

gereği duymayan Bolşevik Parti'nin tutumu, bugünün komünistlerine çok şey anlatmalıdır.

20'li yıllardan sonra yazılan öykümüzün ikinci bölümü ise, 10. Kongre'de üretilen ve pek çok şeyin yanında sosyalizm içi farklı düşüncelerden kaynaklanan fraksiyonları, doğal olarak farklı düşüncelerin kendilerini özgürce ifade edebilmelerini yasaklayan konjonktürel politikaların bir süre sonra 'teori' katına yükseltilmesiyle yaratılan 'uygun iklimde' yazıldı ve bu bölümde gerçekleştirilen tasfiyeler, ağırlıkla şiddet unsurunu

içermeye başladı. Eski Bolşevik geleneğe yabancılaşanlarca ‘çelişkisiz birlik’ isteğiyle gerçekleştirilen 30’lu yılların ‘ünlü’ tasfiyelerinde, Merkez Komite üyeleri de dahil binlerce komünist, “komplocu - ajan” ve benzeri suçlamalarla, bugün bile tartışılan ilginç ‘yargılamalardan’ geçirilip kurşuna dizildi.

Tam bir ‘irade birliği’ isteğiyle şekillenen resmi düşünceye ters düşen bir düşüncenin insanı olan Troçki, kalemle susturulamayınca kılıçla

susturuldu!..

Uluslararası komünist hareketine yön verebilme yeteneğindeki Komintern merkezinde konumlanan ‘tekil irade’den çıkan emirlere uygun olarak, uluslararası komünist hareketin ‘muhalif’ addedilen çok sayıdaki kadrosu öldürüldü. Sovyetler Birliği’nden başlayarak, Komintern aracılığıyla

uluslararası komünist harekete geçen ‘yok etme’ mantığı, giderek gelenekselleşmiş ve bugüne kadar taşınmıştır. Komünist hareketin tarih sayfalarına ‘lanetliler’ şeklinde kaydedilenlerin trajik sonları, örneğin Yunanistan’da Aris’in ya da Arnavutluk’ta Mehmet Şehu’nun öldürülmesi gibi pek çok olay,

Komintern aracılığıyla yaratılan sözkonusu geleneğin dışında tutulamaz.

Emperyalist işgale karşı savaşımla bütünleşen anti-faşist mücadelenin Yunanistan coğrafyasında, beş on partizanla başlayıp yüz bine yakın silahlı gücü

örgütleme başarısını gösteren Aris'in, bir muamma yaratılarak öldürülmesini değerlendirirken, YKP Genel Sekreterliği'nin suç dosyasına takılıp kalmamak gerekiyor; Aris'in öldürülmesi olayında Siantos ve Zakariadis suçludurlar ama gerçek suçlu

Aris’in öldürülmesine kanal açan düşüncedir.

Aris’in öldürülmesine neden olan düşünce, eşdeyişle, örgüt içi çelişkilerin çözümünde şiddet

kullanmayı ‘doğal’ karşılayan gelenek sürdükçe, daha çok Aris’in öldürülmesine tanıklık edilebilirdi, böyle de oldu. Örgüt sel iç süreçlerde açığa çıkan çelişkilerin çözümünde şiddet kullanmayı meşru

gören bir geleneğin içinde büyüyen Arnavutluk komünistlerinin seçkin bireylerince oluşturulan Politbüro'nun bir toplantısında kurşunlanarak öldürülen Mehmet

Şehu olayını da bu şekilde değerlendirmek lazım.

Şehu'nun öldürülmesinin gerekçesi,

yaşadığımız trajedinin vahametini anlatan tipik bir örnek sayılabilir. O güne kadar, on yılların mücadele insanı, seçkin komünist olarak bilinen Mehmet Şehu,

birden bire “ beş ülkenin ajanı ve komplocu” oluvermişti!.. (…)

Gayri ciddi

suçlamalarla öldürülen sosyalistlerin sonları karşısında hep bir suskunluk yaşanmıştır; bu tür olaylar, “onların iç

sorunudur” sorumsuzluğu ile geçiştirilmiştir. Bu, ciddi bir hatadır.

Giderek

inandırıcılığını yitiren gerekçelerle öldürülen sosyalistlerin kanlarıyla çizilen tabloya bakıp, sosyalist adalete

gölge düşürüldüğünü söylemek mümkündür. Dahası, bu tarz ‘tasfiyelerle’ yaratılan tablo, dünya

kamuoyuna “kendi insanlarına bile terör uygulayan sosyalizm” imajının taşınması gibi olumsuz bir

işlev görmüş, bağıntılı olarak, emperyalizmin "sosyalizm eşittir demokrasiyi ve insan haklarını hiçe sayan bir

sistem” propagandasını işleyebilmesi için çok uygun bir malzeme sunmuştur.

Sosyalistler, örgütsel iç süreçlerde açığa çıkan çelişkilerden kaynaklanan öldürme olaylarını “

öldüren örgütün iç sorunu” olarak değerlendiremezler; bu, genel olarak bütün sosyalistlerin ve sosyalizmin

sorunudur. (...)

Günümüzde, burjuvazinin

siyasal örgütlenmeleri içinde açığa çıkan çelişkilerin çözümünde şiddet yöntemi

neredeyse kullanılmaz bir hale geldi. Burjuvazi akıllandı!.. Burjuva demokrasisini

n iç ve dış denetim mekanizmaları , burjuva partilerinin yaşadıkları iç çelişkilerin

şiddet kullanılarak çözümlenmesi ni engelliyor. Geri toplumların siyasal

örgütlenmeleri nde veya burjuva fraksiyonları arasında yer yer kullanılan şiddet

yöntemleri bir yana, genel olarak burjuvazi bu yöntemleri kullanmıyor. (...)

Makyavelizmin iğrenç yöntemleri ile birbirlerinin ayağını kaydırıyor, ama

birbirlerini öldürüp, ardından “komplocu - ajan vs” demiyorlar, diyemiyorlar.

Bu durum, çelişkilerin çözümünde hala şiddet yöntemini kullanan sosyalistlerin

ciddi şekilde düşünmelerin e neden olmalıdır. Uygulana gelen ‘silahlı tasfiye’

yöntemlerini n, zaten feci şekilde prestij kaybına uğramış olan sosyalizme

daha çok puan kaybettirdiği gerçeği bir yana, sosyalizme yaraşır, onun

felsefesine uygun, gerçekleştiril mek istenen toplumun – o toplumun ‘ahlak’ının

aynası olan düşünce ve davranış biçimlerinin bugünden iç ve dış ilişkilerde

egemen kılınmasının zorunluluğu tartışma kabul etmiyor..

Artık, genel olarak burjuva dünyasında bile silikleşmeye

başlayan ‘silahlı tasfiye’ yöntemleri, sosyalistleri n

dünyasından uzaklaştırılmalı, bu yönde bir ideolojik kültür, yeni bir gelenek

yaratılmalıdır

...”

Sadık Varer

(Devrim

Dergisi - Ocak 1992)